

UN İHRACATINDA REKOR KIRDIK, 1.3 MİLYAR \$ FAZLA VERDİK

Yayın Adı : Dünya
İli : İstanbul

Periyod : Haftada 6 Gün
Sayfa : 1

Tarih : 10.04.2017
Tiraj : 46.123 1/2

**TUSAF BAŞKANI
GÜNHAN ULUSOY:**

UN İHRACATINDA REKOR KIRDIK, 1.3 MİLYAR \$ FAZLA VERDİK **11**

"Un ihracatında tarihi rekor kırdık bu yıl rakamı yüzde 10 daha artırırız"

Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu Başkanı Günhan Ulusoy, dünya tarihinde 1 yılda yapılmış en fazla un ihracatını geçen yıllık ihracatıyla Türkiye'nin gerçekleştirdiğini söyledi. 2016'da buğday cinsinden ihracatın yüzde 25 arttığını kaydeden Ulusoy, "2017'de de ihracatı geçen yıla göre yüzde 10 arttırırız" dedi.

ANKARA SOHBETİ

YEŞİM ARDIÇ
yeshim.ardic@dunya.com

Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) Başkanı Günhan Ulusoy, Türkiye'nin 2016 yılında 3.6 milyon ton ile dünya tarihinde bir yıl içinde en fazla ihracat gerçekleştiren ülke unvanını ele geçirdiğini söyledi. Ulusoy, "2017'de ihracatı geçen yıla göre yüzde 10 arttırırız" dedi.

Türk un sanayicisinin son 5 yıldır ihracatta dünya birincisi olduğuna dikkat çeken Ulusoy, 2017 yılında da ihracatı önceki yıla göre yüzde 10 arttırmayı öngördüklerini, bu oranın yüzde 20'ye kadar çıkabileceğini belirtti.

Rusya'dan DİR kapsamında ithal edilen buğdayın yasaklanmasının maliyetleri yükseltmeyeceğine de dikkat çeken Ulusoy, "Rusya'dan gelen buğdayın, sadece kuzey bölgelerimiz için navlun avantajı var. Açığı Almanya, Litvanya, Ukrayna gibi bölgelerle kapatırız" dedi.

Ankara Sohbetleri'ne konuk olan Günhan Ulusoy, Ankara Temsilcimiz Ferit Parlak'ın sorularını cevaplandırdı.

►Buğday üretimiyle başlayalım isterseniz. 2017 yılı için öngörünüz nedir? Yağışlar sizce yeterli miydi?

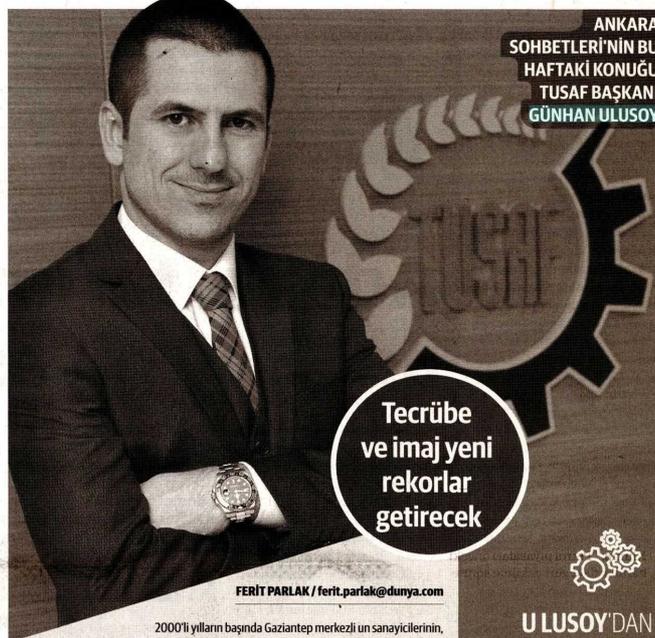
Sezon başında rekolte açısından biraz korkumuz vardı. Bu yıl buğday ekim döneminde önceki yıllara oranla biraz daha kurak başladı. Ekim-kasım aylarında mevsim normallerinin altında yağış vardı. Bu nedenle çimlenme biraz gecikti ancak ocak ayında kar yağışlarıyla buğday kendini geliştirmeye devam etti. Mart ayında da güzel yağış aldık. Nisan ve mayıs ayında da beklenen yağışlar alırsak, geçen seneki 20.6 milyon ton civarındaki rekolte miktarına ulaşacağımızı hesaplıyoruz.

►İhracatta 5 yıldır dünya liderliğini sürdüren bir sektörün üyesisiniz. Dünya ticaret hacmindeki daralma, ihracatı fiyat bazında etkiler mi?

Evet, sektörümüz 2016 yılını bu alanda bir dünya rekoru kırarak 3.65 milyon ton ihracatla kapattı. Türk un sanayicisi son 5 yıldır dünyanın en fazla ihracatını gerçekleştiren. Bugüne kadar dünyada bu kadar hacimli ihracat hiç yapılmadı. 2015 yılında 2.8 milyon ton olan ihracatımız yüzde 28 civarında bir artış gösterdi ve ihracat gelirimiz 1.1 milyar dolara geçti.

►Bunun ne kadarlık kısmı DİR kapsamında yapılan ithalat sayesinde gerçekleştirildi?

İhracat amaçlı olarak toplam 5 milyon ton buğday kullanarak, 3.6 milyon tonluk un elde ettik. Bunun için 675 milyon dolar karşılığında 3.4 milyon ton buğday ithalatı yaptık. Üretimim 1.6 milyon tonluk kısmını ise iç piyasadan temin ettik. Yani

ANKARA
SOHBETLERİ'NİN BU
HAFTAKİ KONUĞU
TUSAF BAŞKANI
GÜNHAN ULUSOY

Tecrübe
ve imaj yeni
rekorlar
getirecek

FERİT PARLAK / ferit.parlak@dunya.com

2000'li yılların başında Gaziantep merkezli un sanayicilerinin, un ihracatının 20-30 kat artabileceğine dair iddialarını haberleştirdiklerimizde, "Tüm dünyaya un mu yedirecekmiz?" şeklinde gelen eleştirileri hatırlıyoruz. TUSAF Başkanı Günhan Ulusoy'un, "Son 15 yılda ihracatımız 15 kat arttı.", "2016'da buğday cinsinden ihracatımız yüzde 25 artarken, ithalatımız yüzde 11 düştü.", "2017'de ihracatı geçen yıla göre yüzde 10 arttırırız, yüzde 20'yi de bulabiliriz.", "Tüketimlerini orta vadede 4 kat artıracak onlarca ülke var. Planlamamız ona göre yapılıyor.", "Lisanslı depoculuk maliyetleri de verimliliği de olumlu etkileyecek" şeklindeki cümleleri, un ihracatımızın 5 milyon tona doğru yol aldığı ve 2000'li yılların başına göre 20 kat artış olacağını gösteriyor. Son yıllarda kazanılan tecrübeye ve yurtdışındaki imaja devlet desteklerinin eklenecek olması, yeni rekorların sinyalini veriyor.

başka bir ifade ile büyük oranlı katma değer sağladık.

1,3 MİLYAR DOLAR CARİ FAZLA VEREN BİR SEKTÖR HALİNE GELDİK
►Buğdayda verimlilik ve üretim artışı olduğunu görüyoruz. İhracat artarken, ithal hammadde oranı düşer mi?

Türkiye, 2002 yılında 253 bin ton olan ihracat miktarını bugün 3.6 milyon tona ulaştırdı. Yani 2002'den 2016'ya kadar Türkiye'nin toplam ihracatı 4 kat artarken, aynı dönemde un ihracatımız 15 kat arttı. Un sanayicisinin bu başarısında, Uzakdoğu ve Afrika'da bu ürünlere yönelik talep artışının da etkisi oldu. Türkiye'de ekim alanı azalmasına rağmen, verimlilikteki artışa bağlı olarak üretim miktarımız artıyor. Ülkemizde verim artmasına rağmen, maliyetler halen yüksek seviyede. Dünya pazarında rekabet şansını yakalayabilmek için bizim hammadde maliyetlerimizin de dünya fiyatları seviyesinde olması gerekiyor.

2015 yılında un ihracatımızın buğday karşılığı 4 milyon ton iken, buğday ithalatımız 3.8 milyon ton idi. 2016'da un ihracatımızın buğday

karşılığı 5 milyon tona çıkarken, ithalatımız 3.4 milyon tona indi. Un ve unlu mamuller grubunda toplam ihracatımız 2 milyar dolara çıkarken, buğday ithalatımız 675 milyon dolara düştü. 1,3 milyar dolar cari fazla veren bir sektör haline geldik.

►Rusya'dan yapılan ithalat yasaklandı. İhracat performansını etkiler mi?

Türk un sanayicisini dünyanın 160 ülkesine ihracat yapıyor ve son 5 yıllık zaman diliminde hammadde ithalatın yüzde 70'ini Rusya'dan gerçekleştirdik. Ancak bizim oluşturduğumuz marka imajı var ve bu imaj bize biraz marj sağlıyor. Yani Rusya dışındaki, Ukrayna, diğer Karadeniz ülkeleri ve Avrupa gibi bölgelerden ithalat yapabiliyoruz. Başka bir ifade ile Rusya yakınlığı sebebiyle ithalat maliyetini düşürse de alternatif kaynaklara ulaşmak mümkün. Sadece kuzey bölgelerimizin avantajı ortadan kalkacak. Navlun maliyetleri yüzde 2.5 gibi yükselecek. Şunu da belirtmeliyim ki şu ana kadar ihracatımızda geçen yılın yüzde 8 üzerindeyiz. Yılım tamamına ilişkin hedefimizi, geçen yılı seviyenin yüzde 10

üzerine çıkmak şeklinde belirledik.

ÇİFTÇİLER ARTIK TMO YERİNE LİSANSLI DEPOLARA GİDECEK

►Hangi ülkeler ihracatta ön plana çıkıyor? Buğday ürünleri tüketiminin 3-4 kat artacağı tahmin edilen ülkeler var. Hangi bölgeler daha da ön plana çıkacak?

Avrupa'da buğday ürünlerinin tüketiminin belirli bir ölçünlüğe ulaştığını görüyoruz. Zaten gelir seviyesi yükseldikçe bu ürünlerin tüketimi azalıyor. Bu yüzden, Afrika, Uzakdoğu, ASEAN ülkeleri, Endonezya, Filipinler, Vietnam gibi ülkeler ön plana çıkıyor. Tabii ki kültür farklılıklarının da etkisi var bu konuda.

Şimdi önümüzdeki 3 yıl içinde unlu mamuller sektörün 25 milyar dolar büyütmesi bekleniyor. Yani 190 milyar dolardan, 215 milyar dolara çıkması öngörülmüyor. Bu artış da Afrika ve Asya kıtasında olacak. Bu ülkelerin tüketimlerini önümüzdeki 20 yıl içinde 4'e katlamaları bekleniyor. Biz de hedeflerimiz bunlara göre belirliyoruz. Türk un sanayicisi artık bu alanda bir dünya markası. Yani oluşacak bir talep artışının önce Türkiye'ye geleceğini düşünüyorum.

Bir de bu karışıklık ortamında, gelir seviyesi ve ulaşma imkanı dikkate alındığında insanların ihtiyaçlarını gidermeleri için en kolay şekilde karbonhidrat grubuna ulaşabiliyorlar. Ayrıca et üretimi için de hayvanların tahıl tüketmesi gerekiyor.

►Bosna Hersek'ten gümrüksüz yapılan ithalat var. Diğer ülkelerin Bosna üzerinden Türkiye'ye sattığı ve bu kararın istismar edildiğine yönelik iddialar var. Doğruluk payı var mı?

Bosna Hersek bizim için çok önemli bir Müslüman ülke. Bosna ile 2003 yılında Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi. Biz sektör olarak bu ülkeye kesinlikle destek olunması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak Bosna Hersek'in üretim kapasitesi ile Türkiye'ye yapılan ihracat karşılaştırıldığında, rakamların birbirini tutmadığı görülüyor. Yani kapasitenin üzerine bir ürün ithalatı yapılıyor. Bu konuda biz gereken uyarıları yaptık. Bakanlık konuyu takip ettiğini ve bu konuda denetimlerin sıklaştırılacağını söyledi. Kapasite uyumsuzluğu gidermek adına belirli kota getirilirse, sorunun ortadan kalkması mümkün. Başka ülkelerde üretilen ürünün Bosna Hersek üzerinden gelmesi aslında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'na göre yasak. Ürünün Bosna menşeli olması gerekiyor. Bu ayrıcalıktan başka ülkeler yararlanmaya çalışıyor.

►Geçtiğimiz hafta içinde yayınlanan Bakanlar Kurulu kararı ile Türkiye Ürün İhtisas Borsaları AŞ adı altında 100 milyon lira sermayeli bir şirket kuruldu. Bu şirketin kurulması, sektörde nasıl etkileyecek?

Devrim niteliğindeki Milli Tarım Projesi ile tarımda tam anlamıyla bir dönüştürme başladı. Havza bazlı üretim yönteminde, hangi ürünün ne kadar üretilmesi gerektiği belirleniyor. Toprak analizleri, iklim analizleri, pazar koşulları, arz koşulları, yani hepsi inceleniyor. Bu gelişmeler tarım sektöründe genel bir verim artışına yol açacaktır. Yani bazı ürünlerde arz fazlası da oluşabilir. İşte tam bu noktada ürünlerin depolanması ve pazarlanması da ön plana çıkıyor. Dolayısıyla lisanslı depoculuk bu işin altyapısı oluşturulurken, yeni kurulan Ürün İhtisas Borsası AŞ ile de bunların yurtiçi ve yurtdışı pazarlanmasına ilişkin sorunlar giderilmiş olacak. Halen lisanslı depoculukta etkin olan TMO'nun bu görevini 2018 yılından itibaren özel sektöre devredeceğini görüyoruz. Yeni çiftçiler artık TMO yerine lisanslı depolara gidecekler. Üstelik busistemi cazip hale getirecek çok sayıda avantaj sağlandı. Stopaj desteği, kira desteği, gelir vergisi muafiyeti gibi unsurlar sisteme çok şey katacak.

Talebin 12 aya bölünmesine rağmen, tarım sektöründe arz en fazla birkaç ay ile sınırlıdır. Lisanslı depoculuk ile hem çiftçi ürününü istediği zaman değerlendirebilecek hem de ürün karşılığı aldığı elektronik senet ile önemli bir finansman imkânına kavuşmuş olacak.

Bu yatırımı açısından da önemli çünkü artık bilgisayarımızın başında istediğiniz yerde istediğiniz zaman ürün alabileceksiniz. Aynı şekilde elimizdeki ürünleri de aynı koşullarda satabileceksiniz. Türkiye'nin toplam tahıl üretimi 37 milyon ton ve bu yıl içinde 1.5 milyon tonluk lisanslı depo devreye girecek. Bu konuda önümüzde çok yol var daha.